

2012-11

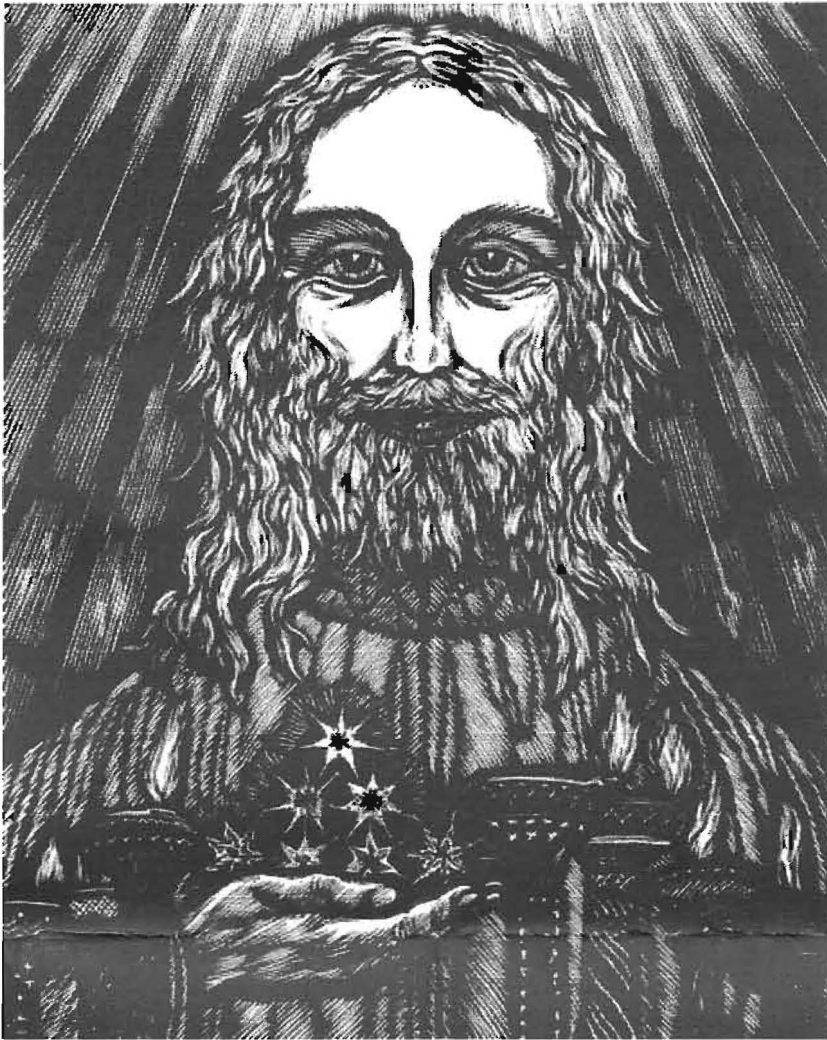
Jézus Krisztus hív:

jőjjetek

énhozzám mindnyájan!

STICHTING PROT. GEESTELIJKE VERZORGING
VOOR HONGAREN IN NEDERLAND
H. Tollensstraat 20 — 3521 XX Utrecht
Telefoon 030 2937788 — Giro 3675

ÜNNEPI ADVENTI ISTENTISZTELETRE HÍVUNK MINDENKIT SZERETTEL.

290 ÉVE TARTUNK MAGYAR NYELVEN ISTENTISZTELETET UTRECHT VÁROSÁBAN.

'Vala pedig a jobb kezében hét csillag; és a szájából kétélű éles kard jó vala ki; és az ő orczája, mint a nap a mikor fénylik az ő erejében.' Jelenések könyve 1:16

December 1.-én szimpóziumot rendezünk Utrecht városában. December 2.-án adventi Istentisztelettel szeretnénk hálát adni a gyülekezet Urának. Úgy, ahogy Gy. Szabó Béla metszetén látszik: Jézus Krisztus tartja a 7 csillagot, a gyülekezeteket kezében. És ugyanakkor ránk néz: mi vagyunk a nyolcadik csillag?

A 20. versben olvasható a csillagok 'titka': 'A hét csillag a hét gyülekezet angyala' (Jel. 1:20) Sok magyarázat van arra, ki 'a gyülekezet' angyala. Legvalószínűbb, hogy a gyülekezet vezetője volt. A Biblia kontextusából emelem ki adventi gondolatként: mi fénylünk-e, mint csillagok e világban? Tudunk-e másokat a betlehemi Gyermekekhez vezetni a sötétben? Filippibeliekhez írt levélben olvashatjuk a feladatot: '(Hogy) legyetek feddhetetlenek, és tiszták, Istennek szeplőtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint csillagok e világon.' (Fil. 2:15).

Ha érted, hogy a Fénytadó lát és hordoz téged, akkor te is ragyogni fogsz. Mert Isten így ígéri: 'A sötétség sem borít el előled, és fénylik az éjszaka, mint a nappal; a sötétség olyan, mint a világosság.' (Zsolt. 139:12). Adjon Isten ilyen adventi fényt mindnyájunknak, ami a sötétségünket világossággá formálja át.

Ha Utrechtben sétálunk, akkor három helyen is találkozhatunk olyan emléktáblával, mely a magyar diákok jelenlétére utal. Az egyetem régi épületében a peregrinus diák domborműve, a Pandhofban a "magyar templom" emléktáblája, valamint a Geertekerkben a Stipendium Bernardinum (pfalzi és magyar diákok számára létrehozott ösztöndíj, mely a mai napig létezik) 250 éves évfordulóján felavatott táblája.

A magyarok hollandiai jelenlétére országszerte 19 emléktábla utal. Különleges ez a helyzet: egy nép, melynek egyes tagjai ideiglenesen, vagy véglegesen Hollandiában telepedtek le, tudatosan nyomot akart hagyni maga után. Kinek és miért teszik ezt? Az is különleges, hogy a holland közösségek tiszteletben tartják ezeket a magyar nyomokat. A legfrissebb ilyen példa az utrechti remonstráns gyülekezet. A gyülekezet a Stipendium Bernardinum 250 éves évfordulója kapcsán lelkesen vállalta magára a feladatot, hogy érdeklődőket és turistákat körbevezessen, megismertetve velük a negyedévezredes ösztöndíj történetét. A magyar közösség volt a kezdeményező, de most már együtt haladunk tovább a megkezdett úton.

Ha nem így tennénk, akkor a megemlékezés csak egy üres frázis lenne. A múltra emlékezünk, ami már nem létezik, de azzal, hogy a lehető legrészletesebben feltárjuk a múltat, a jelenünkhöz kapcsoljuk.

Az a mozzanat, amikor az utrechti városi tanács a magyar diákoknak engedélyt adott, hogy anyanyelvükön tarthassanak istentiszteletet, szintén elég ellentmondásos volt. A dóm presbitéri tanácsának jegyzőkönyvében olvashatjuk, hogy a magyar diákok közössége elég elszigetelt volt és a magyar nyelvű istentisztelettel még jobban elszeparálódott a város holland társadalmától. Ez egyúttal egy olyan jelenleg is aktuális kérdés, mely sokakat foglalkoztat. Egyrészt Hollandia szavatolja azt a különleges kiváltságot, hogy saját anyanyelvén saját felekezetének megfelelően tarthatnak istentiszteletet a beköltözött idegenek. Másrészt, mint Hollandia lakói ezért az ideköltözöttek tartoznak valamivel a befogadó országnak, mely ezt a szabadságjogot biztosítja. Ha az idegenek tudatosan elszigetelődnek, akkor nem tudnak részt venni a holland társadalmi életben.

Ez az egyik gondolat, mely foglalkoztatott minket a szimpózium előkészítésekor. Reméljük, hogy együtt emlékezhetünk, és abból tanulva, amit a másik adhat nekünk, új felismerések segítségével közösen haladhatunk tovább az úton.

Tüski Márti

MEGHIVÓ:

A Hollandiai Magyar Protestáns Keresztény Lelkigondozó Szolgálat és a Debreceni Egyetem Néderlandisztika Tanszéke tisztelettel meghívja Önt a 290 éves a magyar nyelvű istentisztelet Utrechtben című szimpóziumra, megemlékezésre és kiállításra 2012 december 1-én, 14.00 órától Utrecht Egyetem, Aula/Unie van Utrechtzaal, Domplein 29, 3512 JE Utrecht

Program:

14.30 Köszöntőt mond Sümeghy Gyula, Magyarország hágai nagykövete

Előadások:

14.40 Ferenc Postma: Magyarok a Franekeri Egyetemen

15.00 Bozay Réka: Magyar peregrinusok hétköznapi Hollandiában a kora újkorban

15.20 Eredics Péter: A kora újkori hollandiai magyar peregrináció emlékei

15.40 Tüski Márti: A "magyar" egyház Hollandiában

16.00 Lucius W. de Graaff: Magyar hímezések holland templomokban

16.20 Zárszó

Levezető elnök: Pusztai Gábor

Kiállítás az utrechti magyar istentisztelet 290 éves évfordulója alkalmából november 9 és december 3 között az Utrechti Dómban:

Magyar Bibliák és

Gy. Szabó Béla grafikus alkotásai: János Jelenések Könyve

A kiállítás november 9-től tekinthető meg az utrechti Dómban, melyet az utrechti magyar nyelvű istentisztelet 290 éves évfordulója alkalmából rendeztünk. Az utrechti városi tanács 1722-ben adott engedélyt az utrechti magyar diákoknak, hogy a Pandhofban található auditóriumban "istentiszteleteket és prédikációkat" tartsanak. A hollandiai magyar református egyház december 1-én szimpóziummal, valamint kiállítással emlékezik meg erről.

A kiállítás két részből áll: magyar Bibliák és az 1970-es évekből származó metszetek, melyeknek témája az apokalipszis.

Ha valaki nem érdeklődik kifejezetten a régi Bibliák iránt, akkor egy magyar Bibliából álló kiállítás nem lehet számára túl érdekesítő. Mégis érdekes tény, hogy a 17. századtól kezdve mind Utrechtben, mind más holland városokban magyarok és hollandok egyaránt nyomtattak magyar nyelvű Bibliákat. Miért tették ezt? Az első magyar Bibliákat Leidenben és Amszterdamban nyomták, mivel az ellenreformáció idején a katolikus egyház betiltotta a nép nyelvén írt Bibliák magyarországi nyomtatását. Magyar nyomdászok érkeztek Hollandiába, hogy itt tanulják a mesterség fortélyait többek között a híres amszterdami nyomdásztól Blaauw-tól. Misztótfalusi Kis Miklós saját betűtípust készített a biblianyomtatáshoz, az antiquat, melyet még manapság is használnak és a számítógépek szövegszerkesztő programjában is megtalálható. A magyar nyomdászok saját költségen nyomták a magyar Bibliákat Hollandiában. Az Utrechti Egyetem egyik teológiai professzora, Hieronymus van Alphen pénzügyűjtést rendezett, hogy a "szegények számára" olcsó magyar nyelvű Bibliát nyomtassanak. Ez az 1765-ben nyomtatott, ún. "Utrechti Biblia". Azt mondhatjuk, hogy ettől az időtől kezdve a holland hívők századokon keresztül rendszeresen gyűjtöttek pénzt, hogy magyar nyelvű Bibliát nyomtathassanak Kelet-Európa számára, a szükségét szenvedő testvéreknek. Ez a mai napig így van. Az utrechti gyülekezet Van der Werf lelkész vezetésével a rendszerváltás előtt szintén részt vett ebben a munkában. Bibliákat vittek és lelki segítséget nyújtottak a bebörtönzött magyar lelkészeknek. Ez is része az utrechti gyülekezet történetének.

A kiállítás másik része a kolozsvári Gy. Szabó Béla grafikus alkotásaiból áll, melyet János Jelenések Könyve ihletett. A magyar egyházakat annakidején üldözték és ez jelentősen befolyásolta az egyházak gondolkodását. Nem az "ádozati szerepet" akarjuk itt láttatni vagy arra emlékezni. Sokkal inkább arra akarjuk felhívni a figyelmet, hogy a műalkotások segítségével milyen erősen lehet kifejezni a fájdalmat és a tiltakozást. Mikor Gy. Szabó 1977-78-ban ezeket a metszeteket készítette, akkor tértek vissza a büntetőtáborokból az első lelkészek. Voltak közöttük, akik Gy. Szabóval együtt próbálták megfogalmazni, hogy hogyan lehet a hitet, az elszenvedett fájdalmakat és minden más sok rosszat és jót képi formában kifejezésre juttatni. Ezekkel a művészi alkotásokkal a román hatalom ellentmondásosan bánt. A román állam a metszetek nyomtatását megtiltotta, kivéve hét képet, melyeket később állami protokollajándékként (!) többek között Washingtonnak és a Vatikánnak adományoztak. Gy. Szabó ahhoz az ellenzéki körhöz tartozott, melynek lelkészek és művészek voltak a tagjai, és akik értelmiségiként akarták hallatni hangjukat. Bátorságot akartak önteni az emberek szívébe, hogy felülemelkedhessenek a mindennapos elnyomáson.

A kiállítás természetesen ingyenes. A Domtemplom presbitériuma örül, ha egy picit adományt adnak a látogatók a templom karbantartására.

Reméljük, hogy ezzel a kiállítással örömet szerezhetünk Önnek is!

Tüski Márti

ÚRVACSORAI FOGADALOMTÉTEL

Az Úrvacsoránál az anyaszentegyház állandó gyakorlatához képest kérdéseket teszünk fel. Amikre 'mindnyájan hitetek és meggyőződésetek szerint lelkiismeretesen és hallható szóval feleljetek meg.

Sokan már foglalkoztak ezzel az utolsó években. Kel e fogadalmat tenni ha Ur vacsorát veszünk? Régies e? Bibliai ? Szabad e a mai világban, amikor az ember nem tudja tartani a fogadalmát? Voltak más hangok is. Meg kell őrizni Magyar Református hagyományunkat és ezért kell fogadalmat tenni. Ez utóbbi érv nem elég a fogadalomtételhez, mert szokásból nem szabad ilyen súlyos dolgot kimondani Isten előtt. Vendég szolgálónk volt a Magyar Otthonban Petró László lelkipásztor aki az Úrvacsorai szokásokról doktorál. Megkértem írjon nekünk mit gondol, kutatot. Ugy gondoltam, hogy egy istentisztelet körül megbeszélhetjük azt amit Petró László irt. Innen is köszönöm, hogy összefoglalta gondolatait.

Az úrvacsorai fogadalomtétel nehézsége

Református gyakorlatunk szerint az úrvacsora alkalmával hitünk és bűneink megvallását a Jézus Krisztus mellett való teljes elkötelezettség kinyilvánítása követi. De hogyan mondhatja ki az ember nyugodt lelkiismerettel azt, hogy „odaszánja magát élő, szent és Istennel kedves áldozatul?” Jól tudjuk, ennek megtartása emberileg nézve lehetetlen, mert az ember természeténél fogva bűnös. Vajon nem lenne helyesebb azt mondani, hogy mindezt megígérem, s minden igyekezetemmel ennek megtartásán leszek?

1. Bibliai gyökerek. A Szentírásban a fogadalom mindig önkéntes felajánlást jelentett. Nem arról volt szó, hogy akár egy évszázados egyházi gyakorlat rákényszerítene az embert valami mellett való elkötelezettségre. Így kétféle fogadalommal találkozunk. A feltételes felajánlás az volt, amikor Istennek felajánlanak valamit, csak hogy múljon el a veszély. A feltétlen fogadalom pedig azt jelentette, hogy a nép hálából ajánlott fel valamit, mert megtapasztalta Isten jóságát. (Jón 1,16) Az úrvacsorai fogadalom az utóbbihoz áll közelebb, mert ott is a bűninkből való szabadulás indít bennünket fogadalomtételre.

2. Egyháztörténelmi szálak. Először az ókorban merült fel az elkötelezettség kérdése. Ignatius azt írta, hogy az úrvacsorában Jézus áldozatára emlékszünk. De ez azt is jelenti, hogy ahogyan Krisztus feláldozta magát értünk, nekünk is ugyanúgy kell magunkat feláldozni azért a kegyelemért, amit nekünk halálával szerzett. Kálvin már a sákramentumok kettős céljáról beszél, amikor azt mondja, hogy a sákramentum egyfelől erősíti a gyengéket, másfelől arra mutat, hogy fogadalmat tegyünk Istenhez való hűségünkről. Zwingli pedig azt mondja, hogy a fogadom szó ugyanaz a szó, amellyel a római katonák elkötelezték magukat a hazájuk megvédésére. Ebben azt fejezték ki, hogy ők azzal tartoznak hazájuknak, hogy ha a biztos halálba is mennek, de mindent megtesznek a megvédésére. Így egy önként vállalt határtalan elkötelezés volt a fogadalmuk, amely nem ismerte a félelem határát.

3. Etikai probléma. Kimondható-e olyan fogadalom, amit nyilvánvalóan nem tudunk megtartani? Hol van ebben a határ és Isten mit vár tőlünk a fogadalomban? Megfogadni valamit mindig többet jelent, mint ígéretet tenni annak a megpróbálására. A fogadalomban nincs benne a bizonytalanság érzése, ezzel szemben a megpróbálás már eleve magában hordozza a lehetőséget, hogy elbukhatunk. Éppen ezért emberileg nézve nyugodtabban és biztonságosabban mondjuk azt ki, hogy megígérem. A nehézség abban van, hogy bármelyiket is választjuk, az eredmény mindig ugyanaz lesz: bukás. Akár fogadom, akár megpróbálom, el fogok bukni ebben a harcban. De nem szabad elfelejteni, hogy eddig sem a magam cselekedetei vittek előre, hanem Isten kegyelme. Tehát akár így, akár úgy bukok el, egyedül Krisztus kegyelme fog felemelni. Ugyanakkor azt sem szabad elfelejteni, hogy Jézus a törvényt abban az Igében foglalja össze, hogy „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből... Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Mt 22,37-39) Ezt sem tudjuk megtartani, mégsem tudjuk magunkat kivonni a törvény alól. A törvény alapján tehát elbuknánk, de Krisztus kegyelme életet jelent számunkra.

4. A reményteljes jövő. Az úrvacsorában azt valljuk, hogy a feltámadott Krisztus a Szentlélek által jelen van. Tehát az örökkévaló elhozza a bűnbocsánatot és az örök élet ígétét, s így az úrvacsora nem más, mint előíze, jelképe annak a mennyei vendégségnek, amellyel az Ő országában vár minket. Éppen ezért az úrvacsorai fogadalom nem csupán etikai kérdés, sokkal inkább hitbéli kérdés. Nem az

a kérdés az úrvacsorában, hogy én mit teszek és tehetek Jézusért, hanem az, hogy Ő mit tett értem, s legfőképpen akarok-e ebben részesedni? Amikor azt mondom, hogy ígérem és fogadom, akkor az nem más, mint a leghatározottabb hitvallás mellett, hogy én részesedni akarok abban az országban, amit Ő hoz el. Azaz, Jézus jövőt kínál nekünk itt a földön és a mennyben is. S mikor azt mondom, hogy ígérem és fogadom, akkor az azt jelenti, hogy ebben a jövőben én is részt akarok venni.

S éppen ez oldja fel a feszültséget is. Emlékszünk a talentumok példázatára, amikor a gazda öt, kettő és egy talentumot adott szolgálóinak. Az első kettő ugyanannyit szerzett, mint kapott, míg a harmadik elásta. Nem a bukás ténye volt a gazda problémája, hanem az, hogy a harmadik szolga nem próbálta meg. Az első kettő is elbukhatott volna, de részt akartak vállalni a gazda életében, s ajándékainak áldásában. Míg a harmadik szolga biztosra akart menni, hogy önmagát védje, s ennek eredménye az lett, hogy nem lett az övé semmi a gazda áldásából, s a gazda is csak a bukást látta életében. Hiszem, hogy amikor fogadalmat teszünk Jézus Krisztus követésére, akkor Ő nem azt fogja nézni, hogy elbuktunk ebben, hanem azt az örömteli, minden kísértést legyőzni vágyó elhatározást, hogy részt akarok venni az Ő országában, s így minden áldásában! Ezzel a bizonyossággal áldja meg a Mindenható Isten a gyülekezet életét, úrvacsorai közösségét, s ünneplését!

Petró László

lelkipásztor,
Debrecen-Nagytemplomi
Református Egyházközség

Ahogy egy ismert Urvacsorai énekszövege mondja:

Megterítve áll előttünk a szeretet asztala;
Maga szerzé nagy Mesterünk,
ki értettünk meghala:
hogy halála érdemében,
a kenyér és bor jegyében
hit által részesüljünk,
örök életet vegyünk.

Halljuk hívó szózatodat,
Melyben a fáradtaknak
Nyújtod vigasztalásodat,
Az elesett világnak:
Szomjazónak, éhezőnek,
Betegnek és szenvedőnek
Életet s felújulást,
Nyújtasz itt szabadulást.

Áldott Jézus,
Híveidre töltsd ki mostan Lelkedet;
E buzgó gyülekezetre
Áraszd ki kegyelmedet,
Hogy Lelkedtől lelkesülve,
Asztalodban részesülve
Veled eggyé lehessünk
És életet nyerhessünk!

MEGHIVÓ:

December 1.én szympozion a 290 éves Magyar református istentiszteletek megemlékezésére. Lásd a Jöjjetekben a meghívót.

December 2.án 14:30 órai kezdettel ünnepi istentiszteletet tartunk a Magyar Otthonban. Szólgálók: Paál Károly és Tüski Márta.

December 25én 14:30 órai kezdettel karácsonyi istentiszteletet tartunk. Szívesen várjuk a szeretetvendégséghez a finomságokat.

December 30án 14:30 órai kezdettel óévi istentisztelet keretén belül elgondolkodunk az elmúlt évről.
